

UN MUSEU, MIL TRAMES MODERNISTES

Amb motiu de la Fira Modernista de Terrassa 2024, el Museu Tèxtil presenta 7 vitrines renovades amb més de 60 peces modernistes, algunes de les quals mai havien estat exposades.

Els 7 àmbits que formen la renovada exposició són:

1.- Una trama molt ben ordida

La indústria tèxtil va ser un dels motors principals de l'economia durant la segona meitat del segle XIX i principis del segle XX a Catalunya. Aquest període va coincidir amb el moviment modernista, un moviment artístic i cultural que va deixar una empremta significativa a tot el territori.

Les empreses tèxtils es van desenvolupar principalment a la província de Barcelona i als eixos dels rius, i, juntament amb l'arribada de nova mà d'obra, acabaren transformant el paisatge urbà i social.

A Terrassa, el sector llaner va ser el més representat. A la vegada que els vapors introduïen nova maquinària i augmentaven la productivitat, es va haver de formar els nous treballadors, molts d'ells arribats de zones rurals, i així van néixer l'Escola d'Arts i Oficis i l'Escola d'Enginyeria Tèxtil de la ciutat.

Els mostraris de les empreses, les publicacions del moment, els apunts dels primers alumnes, així com les publicacions dels seus mestres, són testimoni d'aquesta història.

2.-Vitrina publicacions i apunts d'escoles

Revistes d'indústria tèxtil (1892-1917)

-D'àmbit català: *Gaceta de la producció lanera* (Terrassa, volum 1892), *El eco de la industria* (Barcelona, volum 1900-1901), *Cataluña textil* (Badalona, volum 1906), *Joventut tèxtil* (volum 1914-1916), *Textoria* (Badalona, volum 1917) i *Indústria tèxtil* (Barcelona, volum 1917).

-Estrangeres: *L'industrie textile* (París, volum 1894-1895), *Industria tessile e tintoria* (Milà, volum 1906-1907) i *The textile manufacturer* (Manchester, volum 1894).
Hemeroteca, Biblioteca Museu Tèxtil

Apunts d'alumnes d'escoles tèxtils i d'arts i oficis (1888-1917)

Quaderns d'apunts dels alumnes que cursaven els estudis de Teoria de Teixits a escoles com la Union Industrial, l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, l'Escola Industrial de Terrassa o l'Escola de Teixits de Badalona, entre d'altres.

Manuscrits amb dibuixos de lligaments per a teixit, les disposicions per al teler i mostres de teixits.

Publicacions acadèmiques (1880-1917)

Publicacions de les escoles com ara els programes de les diferents assignatures, reglament intern de l'escola, discursos inaugurals de curs, conferències i publicacions tècniques de professors com Ramon Batlle, Francesc Xavier Lluch, José Prat, Bartomeu Amat, José Baltá, Josep Prats, Pere Vacarisas, Pau Rodón, Daniel Blanxart, Manuel Massó o Valentín Serra, entre d'altres.

Fons documental, Biblioteca Museu Tèxtil

3.- Marcant tendències

El Modernisme català va rebre influències artístiques, ideològiques i socials de diversos corrents, que van contribuir a la creació d'un moviment artístic ric i variat que va deixar una empremta duradora a Catalunya.

Entre els principals destaquen:

- L'Art Nouveau europeu, amb les seves línies orgàniques, les formes florals i l'ornamentació exuberant i línies *coup-de-fouet* característiques.
- El redescobriment de l'art i l'arquitectura gòtica i medieval.
- El moviment Arts and Crafts, amb una filosofia que promovia la producció artesanal i de l'art total.
- L'orientalisme, la fascinació pels elements estilístics i temàtics inspirats en l'art i la cultura d'Orient.
- El secessionisme centreeuropeu, amb les seves línies més geomètriques.
- El moviment renaixentista català, ple d'identitat nacional.
- Les ciències naturals i la biologia: els artistes modernistes estaven fascinats per la naturalesa, que reflectiren en moltes de les seves obres.

4.- Els espais interiors del Modernisme

El Modernisme impregnava tots els aspectes de la vida, fins i tot els àmbits més íntims i quotidians de la vida privada. El parament de la llar i l'aixovar es van caracteritzar per una estètica ornamental i artística inspirada en la natura i en les formes orgàniques, amb una gran atenció als detalls i a la qualitat artesanal dels materials i la fabricació. Aquest enfocament estètic va transformar la manera com es concebia i es decorava l'espai domèstic, creant un ambient ric en textures, colors i simbolisme.

Es van utilitzar teixits de qualitat, com el lli, el cotó, la llana i la seda, amb estampats inspirats en la natura i en els motius ornamentals de l'Art Nouveau. El brodat a mà també va ser una característica comuna en els productes de l'aixovar femení, afegint detalls delicats i sofisticats a la roba de llit, de taula, tovalloles i cortines.

5.-Temps moderns. El teixit català, art i indústria

En els últims anys, el Modernisme ha esdevingut la col·lecció estrella del Museu. El treball de recerca i de documentació que al voltant d'aquest període vam iniciar l'any 2000, queda reflectit en nombroses publicacions i exposicions en què es dona al teixit modernista la importància que va tenir a Catalunya en el terreny industrial i tecnològic, especialment en el disseny i la creativitat. Aquests teixits es mostren a través de la decoració d'interiors i del vestuari, principalment femení. Mànigues de pernil, faldilles amb forma de tulipa i rics teixits de seda mostren l'evolució de la silueta femenina entre 1890 i l'esclat de la Primera Guerra Mundial.

La Fira Modernista de Terrassa

L'any 2007 va ser declarada festa local d'interès turístic i el Museu Tèxtil hi participa amb diverses activitats, com ara els cursos d'indumentària modernista i les desfilades que ajuden a descobrir, reviure i conèixer més de prop una de les èpoques més fascinants de la història industrial tèxtil del nostre país.

6.- Capa dominó, modista Juana Valls

L'anomenada capa dominó o simplement dominó va ser una peça d'influència veneciana utilitzada al segle XVIII. Generalment portava caputxa i s'utilitzava, tant per homes com per dones, per cobrir el vestit fins que arribaven al ball de màscares. Al llarg del segle XIX, les capes dominó van evolucionar sobretot en la varietat i riquesa dels teixits, afegint brodats, lluentons i llaços, com la capa que s'exposa en aquesta vitrina.

7.- Projecte MODAISME

<https://cdmt.cat/modaisme/>

L'estil modernista és un referent que segueix inspirant una gran diversitat de propostes artístiques avui en dia. Les creacions que s'exhibeixen en aquest espai han estat dissenyades i produïdes amb motiu d'aquesta mostra i posen de manifest la connexió entre el passat i el present del món tèxtil, l'art, i el disseny.

Són obres d'alumnes joves, produïdes conjuntament amb els seus docents en diversos centres educatius de Terrassa, Sabadell i Barcelona. Tots ells van respondre a la crida del Museu per repensar el Modernisme des d'una òptica jove i actual, i han triat de forma lliure les fonts concretes d'inspiració: el món tèxtil, però també la pintura, les arts decoratives, l'arquitectura o les arts escèniques.

Els treballs que es presenten són mirades contemporànies a un estil que té la capacitat de seguir generant reflexions i emocions en el segle XXI.

Escoles participants:

- EAD Sant Cugat – Escola d'Art i Disseny
- Escola de la Dona
- Escola Illa – Escola d'Art i Disseny de Sabadell
- Institut Terrassa
- Centre de Formació Creatiu i Tècnic Sabadell
- ESDI – Escola Superior de Disseny / Escola de Formació Professional Avançada (EFPA)
- Llotja – Escola d'Art i Disseny

La il·lustració que obre aquest darrer àmbit és una creació de l'artista Lucy Victoria Davis (@lucyvictoriadavis).

Projectes presentats per les escoles